Vlaams Parlement

vergadering **C275**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn

van 28 juni 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de steun aan gemeenten in hun strijd tegen de Chinese wolhandkrab
– 2473 (2015-2016)
VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het toenemende aantal Chinese wolhandkrabben in Vlaanderen
– 2478 (2015-2016) 3

VRAAG OM UITLEG van Cindy Franssen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over studies van medicijnresiduen en hormoonverstorende stoffen in drinkwater
– 2488 (2015-2016) 7

VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het aanvragen van jachtverloven
– 2491 (2015-2016) 10

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden
– 2494 (2015-2016) 12

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de bezorgdheid van steden en gemeenten uit het Burgemeestersconvenant voor Klimaat en Energie naar aanleiding van een aangekondigde fusie die moet leiden tot de nieuwe organisatie Global Covenant of Mayors for Climate and Energy
– 2495 (2015-2016) 16

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het onderzoek inzake verhandelbare bouwrechten
– 2496 (2015-2016) 18

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de steun aan gemeenten in hun strijd tegen de Chinese wolhandkrab
– 2473 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het toenemende aantal Chinese wolhandkrabben in Vlaanderen
– 2478 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, collega's, de laatste weken worden een aantal Vlaamse gemeenten en steden overspoeld door Chinese wolhandkrabben. Het gaat om trekdieren, krabben, die in zee zijn gaan paren en nu terugkeren naar de binnenwateren. Ik heb het met eigen ogen gezien. In mijn gemeente Maldegem loopt het Schipdonkkanaal, aan het sas van Balgerhoeke. Op de grens tussen Maldegem en Eeklo worden wij werkelijk overspoeld door duizenden wolhandkrabben.

Die krabben veroorzaken wel degelijk overlast. Ik heb een paar krantenartikelen bij waarin mensen getuigen dat ze daardoor slapeloze nachten hebben. Ook worden er zwembaden kapotgemaakt. Die krabben veroorzaken dus wel degelijk overlast.

In de media werd aangehaald dat de invasie van de krabben zich manifesteert van Aarschot tot Nieuwpoort. Verschillende gemeenten worden dus geconfronteerd met de invasie van die wolhandkrabben.

De lokale besturen die getroffen worden door die wolhandkrabben, doen hun uiterste best om lokaal op zoek te gaan naar maatregelen. Ik denk bijvoorbeeld aan mijn gemeente, waar er nu houten platen worden gezet tegen de rand van het kanaal zodat die krabben daar niet over kunnen. Ze doen dus hun uiterste best om oplossingen te gaan zoeken en inwoners te vrijwaren van nog meer overlast.

Minister, u bent bevoegd voor het Agentschap voor Natuur en Bos. Waar kunnen lokale besturen terecht met hun vragen inzake die wolhandkrabben? Worden er vanuit het ANB richtlijnen gegeven aan steden en gemeenten die met dit probleem worden geconfronteerd? Op welke manier kan die ondersteuning gebeuren? Momenteel zijn steden en gemeenten zelf op zoek naar een aantal oplossingen. Ik lees dat veel steden en gemeenten worden getroffen door die invasie. Het kwam zelfs aan bod in een natuurbeleidsflits van Natuurpunt. Ik heb het uitgeprint bij. Minister, het is misschien toch interessant om aan die lokale besturen mee te geven hoe zij met die problematiek kunnen omgaan?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp·a): Zoals mevrouw Taeldeman terecht opmerkte, beperkt het probleem zich helaas niet tot het Meetjesland en de kreken aldaar, maar heeft deze soort zich al verspreid tot en met in Aarschot. Daar ondervinden mensen hetzelfde probleem van massale trek, massale beweging en dus ook redelijk massale overlast, al heb ik geen berichten over het feit dat mensen in Aarschot daar hun slaap voor laten. Dat zal waarschijnlijk een kwestie van karakter zijn en een aantal regionale bepalingen, maar u weet dat ik daar niet overdreven gevoelig voor ben.

Minister, het is op zich wel een probleem. Het is ook niet voor niets dat Natuurpunt er de nodige aandacht aan wijdt. Die wolhandkrab blijkt te worden gerangschikt als deel uitmakend van de top 100 van de ergste invasieve soorten en ook echt wel wat schade te veroorzaken aan inheemse soorten, met alle gevolgen

van dien. Ik heb me laten vertellen dat men in Duitsland rekent op een jaarlijkse schade ten belope van 80 miljoen euro door problemen, verlies aan visbestand enzovoort. We moeten het probleem dus niet overdreven dramatiseren, maar misschien toch wel wat ernstiger nemen dan we soms doen. We moeten ons minstens afvragen of aan de gemeentebesturen die hier nu allemaal mee worden geconfronteerd, een of ander actieplan kan worden voorgesteld en of er een of andere vorm van ondersteuning of richtlijnen bestaan voor de bestrijding en de bestrijdingsmethoden.

Ik heb vernomen dat men in Nederland al zover is gekomen dat men deze soort niet alleen vangt, maar ook exporteert en terugstuurt naar het land van herkomst, om de simpele reden dat die krab in China niet alleen een delicatesse is, maar ook doordat die een delicatesse is, het bestand al fel aan het teruglopen is. Er ligt dus een markt. Ik begrijp dat minister-president Bourgeois zich zorgen maakt om de brexit en de schadelijke gevolgen daarvan voor onze Vlaamse export. Hier is misschien een mogelijkheid. Blijkbaar doet men dat in Nederland wel degelijk. Ik laat mij vertellen dat het een delicatesse is. Ik heb een aantal recepten gevonden: gewokte wolhandkrab in curry, wolhandkrabsoep, gestoofde noedels met wolhandkrab, en zelfs – kwestie van intercultureel te zijn – pizza met garnalen en stukjes wolhandkrab. Die gerechten zijn allemaal heel gegeerd op de Chinese markt, dus een potentiële exportmogelijkheid en misschien ook een oplossing om de mensen van het Meetjesland tot in Aarschot wat rustiger te doen slapen. Collega's, ik heb overigens een paar beelden bij van geprepareerde wolhandkrab, die er hier veel smakelijker uitziet dan op de baan langs het kanaal in Aarschot.

Minister, is dit een probleem dat u ter harte neemt? Is er eventueel een manier om dit aan te pakken, met de nodige steun van de gemeentebesturen die ermee worden geconfronteerd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik wil eerst even toelichten hoe die wolhandkrab in Europa terecht is gekomen. Dat gebeurt vooral via het ballastwater van grote schepen. Die vullen hun schip om een evenwicht te vinden en lossen dat water hier. Op die manier komen die dieren hier terecht. Ondertussen wordt er internationaal al veel meer gedaan om ervoor te zorgen dat dat ballastwater geen invasieve soorten meebrengt, maar het kwaad is intussen wel geschied. Het is inderdaad een problematiek die niet alleen bij ons voorkomt. Er is hier al verwezen naar Nederland en Duitsland.

Lokale besturen kunnen een beroep doen op het ANB. Daar is expertise aanwezig – provinciaal, maar ook hier in Brussel – over hoe men met die soorten kan omgaan. Ook het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) staat ter beschikking. Er zijn trouwens getroffen gemeenten die dat al hebben gedaan. Zij hebben contact gehad met het ANB, dat hen heel goed op weg heeft gezet. Maldegem is daar een goed voorbeeld van. Je ziet dus dat gemeentebesturen weten dat ze daar terecht kunnen en die expertise kunnen delen.

Daar blijft het niet bij. We doen veel meer. Er is een Europese verordening voor uitheemse soorten. En aangezien het hier om een soort gaat die algemeen verspreid is, moet dat op Vlaams niveau aangepakt worden. Het staat in het Soortenbesluit. Op basis daarvan wordt een code van goede praktijk opgemaakt. Men is daar volop mee bezig. Dat moet normaal gezien nog dit jaar klaar zijn. Naast de ecologie van de soort en de impact ervan op onze ecologie en biodiversiteit, staan daar ook maatregelen in die kunnen worden getroffen om de impact te beperken.

Het is jammer genoeg niet realistisch om deze soort lokaal in Vlaanderen uit te roeien. De code van goede praktijk richt zich voornamelijk op het beperken van de schade en de overlast. Er wordt ook nagegaan in welke mate de dieren tijdens

de trek kunnen worden tegengehouden of afgevangen. Op het moment dat ze teruggaan naar zout water en zich daar voortplanten, komen ze allemaal samen en is het veel interessanter om ze te gaan bestrijden, dan op een moment dat ze overal verspreid zitten. Het is in het najaar dat ze richting zout water gaan. Dat is dus het moment dat je die dieren op grotere schaal kunt afvangen. Dat zit mee vervat in de code van goede praktijk. Dat zal normaal gezien ook gebeuren in het najaar. Daarvoor zullen we dan natuurlijk in overleg moeten gaan met de bevoegde ministers van de Noordzee. Door een doorgedreven samenwerking op alle niveaus moeten we de impact en de schade zo veel mogelijk beperken.

Het verschilt van regio tot regio. Het heeft veel te maken met de biotische en abiotische omstandigheden. In Nederland besloot men om van een nood een deugd te maken. Het commercialiseren van invasieve uitheemse soorten is op basis van de Europese verordening niet toegelaten, tenzij dat als bestrijdingsmiddel wordt opgenomen. We zouden dat dus als een bestrijdingsmiddel kunnen opnemen in het actieplan, maar we zijn niet van plan om dat te doen, omdat in de praktijk blijkt dat de Chinese wolhandkrabben niet zo geschikt zijn voor consumptie, omdat ze heel veel schadelijke stoffen opnemen, en die zitten in het eetbare weefsel van die krabben. Het gaat over metalen en dergelijke meer die daarin terechtkomen.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. De gemeenten die echt getroffen worden door de invasie van die krabben, zullen tevreden zijn dat er een code van goede praktijk wordt opgemaakt. Als daar een aantal zeer bruikbare tips in staan en voorbeelden van hoe je daar op een zo goed mogelijke manier mee kunt omgaan, is het goed dat dat handboek zo snel mogelijk wordt opgemaakt.

Vroeger stond er op de website van het ANB blijkbaar een soort informatiefiche over de krab en hoe ermee om te gaan. Ik heb die niet meteen teruggevonden. Zou u dat eens kunnen nagaan? Dan kan die informatie weer op de site van zowel ANB als INBO geplaatst worden.

Ik heb begrepen dat het najaar de beste periode is om deze exoot te bestrijden, als de krabben allemaal terugkeren naar zee. Worden er dit najaar al concrete acties ondernomen? Is het de bedoeling om eerst in overleg te gaan? Of wordt er in het najaar al meteen overgegaan tot heel concrete maatregelen?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp·a): Minister, bedankt voor uw antwoord en voor het tentoonspreiden van een grondige kennis van het leven, de biotoop en de cyclus van de wolhandkrab. Het is een geruststelling om te merken dat u niet met uw handen in de zakken staat te kijken, terwijl Vlaanderen naar de krabben gaat.

De steun vanuit ANB aan de betrokken gemeentebesturen wordt geapprecieerd, maar ik denk dat het toch de moeite is om dat wat systematischer te doen. Ik sluit me aan bij de suggestie van de collega om dat tegen het najaar in een soort actieplan te gieten en daar duidelijke communicatie rond te voeren. Het zijn de gemeentebesturen die in de praktijk geconfronteerd worden met inwoners die met iets heel onverwachts en bizars geconfronteerd worden en daar heel verontrust op reageren. Ik wil er daarom op aandringen dat u ingaat op de vraag van de collega en maakt dat die gemeentebesturen tegen het najaar een antwoord te bieden hebben aan hun inwoners.

Voor de rest noteer ik dat u geen voorstander bent van een terugkeerbeleid. Ik betreur een beetje dat de voornaamste reden waarom dat niet mogelijk is, de vervuiling in onze eigen waterlopen is. Als zij vervuilde stoffen opslaan, zijn die

niet exotisch of zonevreemd. Die hebben ze in onze wateren opgeslagen. Laat ons dus, in het belang van de Vlaamse handel en de Chinese voedselproblemen, maken dat we onze waterlopen opruimen. Dat zal onze economie op meerdere vlakken ten goede komen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, naar aanleiding van de kwestie heb ik eens opgezocht of het INBO ook een advies had opgesteld over de Chinese wolhandkrab. En ik vond inderdaad een advies uit 2010, waarin een dubbele boodschap wordt gegeven. Aan de ene kant is het goede nieuws dat er blijkbaar weinig schade aan dijken wordt vastgesteld. Aan de andere kant zit je met een grote ecologische schade. Het gaat om predatoren die het lokale ecosysteem verstoren.

Wat mij echter bijzonder opviel in de conclusie van het INBO, was dat er heel weinig gegevens beschikbaar zijn. Men heeft gegevens over de benedenlopen, de grote rivieren, de kanalen, maar de belangrijkste invasieroute is via het Scheldeestuarium, en daarover hebben we geen informatie, over hoeveel dieren het daar gaat, hoeveel dieren van daaruit in het diepere Vlaanderen terechtkomen. Het advies is van 2010, we zijn nu 2016. Is er nog bijkomend onderzoek gebeurd naar de aantallen van die wolhandkrabben?

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, er is al voldoende gewezen op de moeilijkheden, de overlast, de economische kost die ermee samenhangt en de ecologische kost. Ik heb wel het gevoel dat we wat tijd verloren hebben. Collega Sanctorum heeft al verwezen naar een ouder advies. Ik herinner me een schriftelijke vraag van mezelf uit 2013. Dat was trouwens niet de eerste en enige vraag. Ook toen hadden andere collega's al gevraagd of we niet een versnelling hoger moesten schakelen en of we niet meer coördinerend moesten optreden, omdat het probleem intussen gekend was en de omvang ervan alleen maar zou toenemen. Dat konden we met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid voorspellen.

Ik stel vast dat dat niet gebeurd is. Ik erken dat dat niet eenvoudig zal zijn. Minister, daar hebt u terecht op gewezen. We zullen die soort niet meer uit Vlaanderen wegkrijgen, daar zijn we ons van bewust. Maar ik heb toch het gevoel dat we tussen 2013, toen ik mijn vraag stelde, en nu meer hadden kunnen doen, al was het maar het sensibiliseren van lokale overheden. Zo herinner ik mij dat ik in mijn eigen gemeente in de gemeenteraad de vraag stelde. Daar zei men dat men vanuit Vlaanderen het signaal kreeg dat er lokaal niets mee moest worden gedaan. Ik zeg niet dat dit signaal zo concreet werd gegeven, maar het andere signaal, om daar samen werk van te maken, de lokale overheid en de Vlaamse overheid samen, werd in elk geval ook niet gegeven.

Op waarnemingen.be staat een infofiche: hoe je ze kunt determineren en herkennen. Daar kan je ook mooi zien hoe er steeds meer waarnemingen van de Chinese wolhandkrab of de Eriocheir sinensis worden doorgegeven. De mensen zijn er al lang mee bezig. Wij zouden ook de talrijke vissers in Vlaanderen kunnen sensibiliseren. Er zijn echt wel mogelijkheden om actoren op het veld samen werk te laten maken van het terugdringen van deze toch wel bijzondere exoot.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Er staat inderdaad heel uitvoerige informatie op de website van het ANB en van het INBO.

Nu het actieplan en de aanpakcode goede praktijk er zijn, ben ik het ermee eens om eens actief te communiceren met de lokale besturen.

Er zal in het najaar actie worden ondernomen. Ik heb de opdracht gegeven om in actie te schieten. Er moet nog overleg gebeuren met de bevoegde minister, zoals ik daarnet zei. In elk geval staat onze expertise ter beschikking.

Ik denk niet dat wij tijd hebben verloren. De bestrijding is inderdaad moeilijk. Er zijn geen wondermiddelen. Maar de verordening van 2014 vraagt dat de code goede praktijk wordt opgemaakt. Men is daar meteen aan begonnen. Dat vraagt wat tijd. De aanwezige expertise wordt aangewend. Dat wordt nu gefinaliseerd. We zullen nu in de praktijk twee zaken in een stroomversnelling zien komen: de code goede praktijk en het actieplan, dat het best in het najaar wordt uitgevoerd, wanneer die dieren richting zout water trekken. Dan moet worden ingegrepen en aan bestrijding gedaan, wetende dat dat niet de oplossing zal zijn. Ze zitten wijdverspreid. Eén dier legt 150.000 eitjes. Daarom is de telling ook zo bijzonder moeilijk.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, dank u voor het antwoord en ook voor de actie die wordt ondernomen. Ik denk dat ik mag spreken in naam van alle steden en gemeenten die daarmee worden geconfronteerd. Ik ben dit weekend nog eens gaan kijken. Het is echt ongelooflijk: met duizenden zitten ze daar aan de rand van het water te wachten tot het donker wordt, om dan ineens op stap te gaan. Ik ben daar enorm van geschrokken. De steden en gemeenten die ermee worden geconfronteerd, kijken uit naar het handboek goede praktijk. Ze kunnen ook van elkaar leren en tips uitwisselen. Wij kijken uit naar de concrete acties die in zee zullen ondernomen worden om die exoot te bestrijden.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp·a): Duizenden die aan de rand zitten te wachten om op stap te gaan. Dat klinkt mij te veel als een gewone avond in Leuven, voorzitter. Ik heb daar dus verder niets aan toe te voegen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cindy Franssen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over studies van medicijnresiduen en hormoonverstorende stoffen in drinkwater
– 2488 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Cindy Franssen (CD&V): Mijn vraag gaat over studies van medicijnresiduen en hormoonverstorende stoffen in drinkwater. In het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 betreffende de reglementering inzake de kwaliteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie staat dat dit water wordt geacht gezond en schoon te zijn wanneer het geen micro-organismen, parasieten of andere stoffen bevat in hoeveelheden of concentraties die gevaar voor de gezondheid van de mens kunnen opleveren. Het is vooral hierover dat mijn vraag gaat.

De kwaliteit van ons drinkwater is van een zeer hoog niveau. Drinkwatermaatschappijen bevestigden dit recent door middel van een studie. Zij zijn verantwoordelijk voor de wettelijk verplichte controle aan de kraan. Jaarlijks maken ze een controleprogramma op dat moet worden goedgekeurd door de afdeling Operationeel Waterbeheer van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM).

Minister, uit uw antwoord op een eerder gestelde vraag over micropolluenten in drinkwater blijkt dat de normering van het Vlaamse drinkwater vooral wordt

vastgelegd op basis van de Europese voorwaarden van hoe drinkwater moet zijn. De Europese Commissie stelt dat de drinkwaterrichtlijnen zullen worden herzien aan de hand van nieuwe wetenschappelijke inzichten. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) heeft onder meer een advies uitgeschreven waaruit blijkt dat medicijnen en hormoonverstorende stoffen strenger moeten worden genormeerd. Uit een eerder gestelde schriftelijke vraag blijkt dat ook de VMM studies heeft aangevat over medicijnresten en hormoonverstorende stoffen in drinkwater, en testprotocols heeft opgesteld over effecten van gevaarlijke stoffen in afvalwaters.

Er is voortdurend een voortschrijdend inzicht in de problematiek van de medicijnresten en de hormoonverstorende stoffen in ons drinkwater. Er is een bijna exponentiële groei van wetenschappelijke inzichten daarover, ook vanuit het luik Volksgezondheid naar Leefmilieu toe.

Minister, wat is de stand van zaken van de studies van de VMM die vermeld werden in de schriftelijke vraag? Zijn deze al beëindigd? Zo ja, wat waren de voornaamste conclusies en hoe zult u deze vertalen in uw beleid? Op welke wijze draagt de Vlaamse overheid bij aan de Europese onderzoeken voor het opstellen van de criteria? Vindt u dat we strenger moeten handelen dan de huidige Europese richtlijnen inzake de drinkwaternormering, en dit aan de hand van reeds bestaande studies? Ik verwijs graag naar de studies van de Gezinsbond en van de Vlaamse Liga tegen Kanker, die de schadelijkheid van medicijnresiduen en hormoonverstoorders in drinkwater aantonen.

Hebben, onder het motto 'de vervuiler en/of de verbruiker betaalt', de drinkwatermaatschappijen die instaan voor de zuivering van het drinkwater volgens de normering al contact opgenomen met bedrijven van de farmaceutische industrie voor een eventuele samenwerking bij het uitzuiveren van medicijnresten in drinkwater?

Welke maatregelen neemt u al om de bevolking te sensibiliseren met betrekking tot residuen in drinkwater?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Franssen, ik kan u de conclusies nog niet geven aangezien ze er nog niet zijn. De monitoring is gedaan. Men is de resultaten aan het verwerken. Men gaat ze samen met de drinkwatermaatschappijen interpreteren. Ik heb de VMM de opdracht gegeven om, zodra die conclusies er zijn, ze snel ter beschikking te stellen. Ik zal ze dan ook overmaken.

Medicijnresten in water, dat staat inderdaad hoog op de Europese agenda. Er zijn verschillende werkgroepen actief, onder andere in het kader van de kaderrichtlijn Water, de richtlijn Prioritaire Stoffen, de Grondwater- en de Drinkwaterrichtlijn. We zijn heel actief in die werkgroepen. De VMM heeft daar een zeer goede opvolging. Zij heeft een zeer goede reputatie op dat vlak.

De Vlaamse drinkwaterwetgeving werd op mijn initiatief aangepast in 2012. Wij hebben toen heel expliciet het internationaal erkende concept van Water Safety Planning deel laten uitmaken van de openbaredienstverplichting van de drinkwaterbedrijven. Wij waren de eerste lidstaat die in wetgeving het principe van risico-identificatie en risicobeheer als antwoord heeft geformuleerd op het vraagstuk van de 'emerging pollutants', de nieuwe verontreinigende stoffen. Wij zijn daar dus pionier.

De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) concludeert in haar rapport van 2012 dat het erg onwaarschijnlijk is dat medicijnresten, met de concentraties waarin ze gebruikelijk aanwezig zijn, een betekenisvolle impact kunnen hebben op de gezondheid van de mens. De WHO stelt dat uitgebreide monitoringcampagnes en routinemonitoring niet kunnen worden gemotiveerd vanuit de huidige stand van zaken. Ze schuift wel het concept van 'water safety planning' naar voren als

meest raadzame strategie, en die passen we dus als eerste Europese lidstaat toe. Die aanpak lijkt me dus oké. Per drinkwaterwinning wordt gekeken naar de waterbron en de risico's, waarna ook controlemogelijkheden en verbeterplannen worden ontwikkeld. Dat wordt ook gemonitord en structureel opgevolgd.

Drinkwater moet uiteraard gezond en ook schoon zijn. Dat houdt in dat we ernaar streven om het zo zuiver mogelijk te houden, dat we dat ook op een onderbouwde manier doen en dat we natuurlijk ook rekening houden met het voorzorgsprincipe. Vanuit de werkgroep Waterkwaliteit binnen AquaFlanders zijn er geen gerichte initiatieven met de farmaceutische industrie. Op Europees vlak is er wel een position paper over dit onderwerp, en daar zijn er wel contacten met de farmaceutische industrie. Overleg en een eventuele samenwerking met de industrie kunnen zeker een meerwaarde zijn. Ik verwijs ook naar de samenwerking die er reeds is met de fytofarmaceutische industrie. In het verleden zijn er ook heel wat sensibilisatiecampagnes geweest, zeker om geneesmiddelen veilig weg te brengen naar de apotheek en die niet zomaar door te spoelen of weg te gooien. Dat wordt ook regelmatig herhaald.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Cindy Franssen (CD&V): Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik hoop dat Vlaanderen ook mee op die kar kan springen om die position paper met betrekking tot de farmaceutische industrie op Europees niveau mee te ondersteunen. Heel wat medicijnen hebben immers vaak een onbedoelde hormoonverstorende werking als ze eenmaal in het drinkwater terechtkomen. Op die manier gaan ze eigenlijk een tweede leven leiden. De hormoonverstoorders die reeds zijn opgenomen in levende organismen zoals het menselijk lichaam, kunnen slechts met specifieke ontgifting worden geëlimineerd, maar vaak slaagt men er niet in om volledig te ontgiften. Men kent nu ondertussen al een achthonderdtal hormoonverstorende stoffen. Die komen uiteraard niet allemaal in het drinkwater terecht, en op zich heeft elke hormoonverstorende stof niet onmiddellijk gevolgen voor de menselijke gezondheid, maar de cumulatie van al die stoffen zorgt natuurlijk wel voor de nodige problemen. We kijken in elk geval reikhalzend uit naar de beschouwingen uit de studie zelf. We hopen dat ook Vlaanderen een rol kan spelen in de verdere opvolging van die position paper, waarbij de farmaceutische industrie toch ook mee moet nadenken over hoe die medicijnresiduen in ons drinkwater kunnen worden verminderd.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, ik heb een informatieve vraag. Ik ben blij dat onder andere de VMM een voortrekker is in die discussies. Ik neem aan dat dat dan op Europees niveau is. Het is me alleen niet duidelijk over welke stoffen het exact gaat als we het hebben over het monitoren van hormoonverstorende stoffen. Zoals de collega daarnet zei, heb je immers echt wel een heel breed scala aan hormoonverstorende stoffen, met allerlei verschillende soorten werkingen. Over welke groep stoffen gaat het eigenlijk? Kunt u dat wat situeren?

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, samen met collega De Vroe had ik oktober al een vraag gesteld over ziektekiemen en micropolluenten in ons drinkwater, naar aanleiding van een VRT-reportage over een test die de VRT had gedaan in Berchem, Bonheiden, Lovenjoel, Tienen, Zolder en Roeselare. Men had daar toen enigszins een drama van gemaakt, of het toch wat erger voorgesteld dan het in werkelijkheid was. We leven immers in een van de regio's waar het zuiverste drinkwater via de leidingen te verkrijgen is. Toen is ook aangehaald dat we nog kampen met de problematiek van de loden leidingen binnenshuis enzovoort.

Toen werd ook gezegd dat er reeds nieuwe technieken zijn. Dan gaat het voornamelijk over actiefkoolfilters, die veel meer uit het water kunnen halen dan wat is vooropgesteld. Minister, u zei toen: "Voor het oppervlaktewater zelf zijn basismilieukwaliteitsnormen van toepassing voor een aantal micropolluenten. Voor oppervlaktewater bestemd voor drinkwater is er een specifieke lijst die verder kan worden aangescherpt." Bent u bereid om die lijst aan te scherpen, zodat er minder risico is en meer ziektekiemen en micropolluenten uit het water kunnen worden gehaald? Het gaat over medicijnen en ziektekiemen, maar ook over drugs. In Antwerpen kan men immers aan de hand van de analyse van het afvalwater afleiden hoeveel drugs er in de stad worden geconsumeerd.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sanctorum, de VMM heeft 26 stoffen gemonitord in 2015. Ik zal u een overzicht bezorgen. Als u wilt weten welke stoffen er op Europees niveau allemaal in die diverse werkgroepen aan bod komen, dan moet ik dat opvragen bij de VMM, en dan zal ik u dat ook bezorgen, zodat u dat goed kunt bestuderen.

Mijnheer Nevens, ik ben zeker bereid om die lijst aan te scherpen, als dat zin heeft, als dat effectief is en resultaten kan opleveren. Dat moet grondig worden bekeken, en als daar een mogelijkheid is, als dat haalbaar en realistisch is, dan zijn we daar uiteraard toe bereid, maar dat moet goed worden bestudeerd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het aanvragen van jachtverloven
– 2491 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, we hebben het hier al regelmatig over jachtverloven gehad. De vragen die ik u vandaag wil stellen, zijn veeleer technisch. Ze zijn zeker niet ideologisch pro of contra de jacht. Daar gaat het vandaag helemaal niet om, en ik zie dat sommige collega's nu teleurgesteld vertrekken.

Ik wil twee elementen aankaarten. Het eerste is de mogelijkheid om een jachtverlof aan te vragen langs het elektronisch loket, een mogelijkheid die recent werd ingevoerd vanuit het idee dat we allemaal toch al een eind in de 21e eeuw zitten, vanuit Vlaanderen Radicaal Digitaal. Dat zijn projecten waar we allemaal achter staan. Een bijkomende mogelijkheid om het jachtverlof aan te vragen, namelijk via elektronische weg, is daar een concrete toepassing van. We kunnen vorig jaar zo'n beetje beschouwen als een proefperiode. Dat was het eerste jaar waarin het e-loket voor het aanvragen van een jachtverlof kon worden gebruikt. Er is dan ook wat geëvalueerd, en er is onder andere vastgesteld dat het bizar was dat personen die niet in het Vlaamse Gewest wonen, maar wel een jachtverlof voor het Vlaamse Gewest willen aanvragen, dat wel konden doen, maar daarbij niet konden specifiëren in welke provincie ze dat willen aanvragen. Iemand die in een bepaalde provincie woont, moet dat aanvragen bij de provincie in kwestie. Hoe is dat dit jaar opgelost? Ik heb immers gehoord dat dat eigenlijk nog niet is opgelost, dat de elektronische aanvraag nog niet in die mogelijkheid voorziet. Is dat een probleem? Is dat bewust niet aangepast? Wie verstrekt dat dan uiteindelijk? In welke provincie of door welke arrondissementscommissaris wordt dat dan verstrekt?

Het tweede punt betreft ook een wijziging van het Jachtadministratiebesluit. Bij de aanvraag van het jachtverlof zou het bewijs van een verzekering voor burgerlijke aansprakelijkheid niet langer moeten worden voorgelegd, terwijl het me toch niet onverstandig lijkt om dat wel te vragen, al was het maar om er zeker van te zijn dat diegene die een jachtverlof aanvraagt, en daarmee toch te kennen geeft te willen jagen, duidelijk aantoont verzekerd te zijn, mochten zich ongevallen voordoen.

Minister, dat zijn twee heel praktische vragen waarop ik graag uw antwoord hoorde.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Bruyn, de mogelijkheid om bij een elektronische aanvraag aan te duiden tot welke provinciale arrondissementscommissaris men zich wenst te richten, is niet opgenomen op het elektronisch formulier. Het systeem is zo opgebouwd dat bij het verwerken van een aanvraag automatisch wordt gekozen voor een van de provincies waar er geen provinciebelasting voor jachtverlof wordt geheven. Vervolgens wordt het jachtverlof toegestuurd naar de aanvrager. De fysieke locatie waar de aanvraag wordt verwerkt, heeft dus geen belang bij een elektronische aanvraag, integendeel zelfs, het e-loket werkt in het voordeel van de aanvrager. Het is belangrijk dat de overheid de burger niet onnodig op kosten jaagt, vooral omdat de vragende burger niet meer fysiek in contact hoeft te treden met de provincie. Het belang van de locatie valt dus weg.

In het afgelopen jachtseizoen zijn alle aanvragen verwerkt zonder dergelijke keuzemogelijkheid. Daar is geen enkele vraag over gesteld of reactie op gekomen.

Er zijn nog twee knelpunten. Het getuigschrift voor goed gedrag en zeden kan nog altijd niet elektronisch worden geïntegreerd. De betrokkene moet het document dus zelf aanvragen. Daarvoor moet er ontsluiting zijn van het strafregister en dat is niet evident. We hebben daar een toelating voor nodig van het federale niveau en dat is nog altijd niet in orde. Dit wordt wel opgevolgd door het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB).

Het systeem werkt alleen met een Belgisch rijksregisternummer of bisnummer. Aanvragers met een buitenlandse identiteitskaart of buitenlands paspoort kunnen niet inloggen. De toegang van personen zonder Belgisch rijksregisternummer of bisnummer is een algemeen probleem bij elektronische systemen, het is dus niet alleen bij dit systeem dat men daarmee wordt geconfronteerd. ANB gaat ook na of we kunnen instappen in een proefproject dat wordt opgezet om niet-Belgen toch toegang te verlenen tot alle elektronische systemen waarvoor de erkenning van de identiteitskaart nodig is. Dat staat echter nog in de kinderschoenen.

Het gebruikt van het e-loket verloopt vlot. Voor het seizoen 2015-2016 werd ongeveer 25 procent van de aanvragen voor jachtverloven en -vergunningen digitaal verzonden. Voor het seizoen 2016-2017 wordt verwacht dat het aantal hoger zal liggen.

De verplichting om een verzekering voor burgerlijke aansprakelijkheid te bezitten bij het jagen, blijft onveranderd. Alleen de verplichting om een bewijs voor te leggen bij aanvraag voor een jachtverlof vervalt. Juridisch is het niet verdedigbaar dat de aanvrager verplicht wordt om zich eerst te verzekeren voor het uitvoeren van een activiteit terwijl hij nog niet de zekerheid heeft of die wel wordt goedgekeurd.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, ik dank u voor deze logische en consequente verduidelijkingen. Het lijkt me goed het e-loket verder te ontwikkelen ten voordele van wie er gebruik van maakt. Ik heb ook begrip voor de juridische redenering dat het niet verdedigbaar is dat iemand een verzekeringsbewijs moet voorleggen voor een activiteit waarvan op dat moment nog niet zeker is dat ze mag

worden uitgevoerd. Zelfs de Hubertus Vereniging Vlaanderen (HVV) zegt in haar magazine daar geen bevredigende uitleg voor te vinden. Wanneer zich een incident zou voordoen, zou dat het toch al wankele draagvlak niet ten goede komen.

U zegt dat u de mensen niet nodeloos op kosten wilt jagen, en dat is een mooi principe. Naast het elektronisch loket kunnen mensen zich bij de regeringscommissaris aanmelden maar ook via de schriftelijke procedure kunnen de nodige documenten worden opgestuurd. Dat moet aangetekend gebeuren. Op die manier heeft de verzender van de documenten de zekerheid dat daar niets mee gebeurt. In Vlaams-Brabant heeft iemand het risico genomen om die documenten niet aangetekend te verzenden. Het is dan wat absurd dat men zegt die documenten wel te hebben ontvangen, maar dat dit niet via een aangetekende zending is gebeurd. Gevolg is dat de zending opnieuw, maar dan aangetekend moet gebeuren, en dat is onzin. Wanneer iemand zelf het risico neemt om die documenten niet aangetekend op te sturen maar ze worden keurig en correct afgeleverd, dat vind ik het een pestregel om iemand te verplichten dat opnieuw maar aangetekend te doen. Ik heb vernomen dat dit in Vlaams-Brabant herhaaldelijk is gebeurd.

Het jachtverlofnummer wordt niet langer behouden bij een nieuwe aanvraag. Tot nu toe bleef dat nummer behouden. Voordeel daarvan is dat het identificatiemateriaal dat onder andere nodig is om op vallen aan te brengen, een duurzaamheid van meer dan een jaar kreeg. Nu moet men jaarlijks dat nieuwe jachtverlofnummer aanbrengen op die vallen die te allen tijde moeten worden geïdentificeerd. Dat betekent meer administratieve rompslomp. Wat is de reden daarvoor en kunt u daar nog op terugkomen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Bruyn, wat uw voorbeeld over die aangetekende zending betreft, is het de arrondissementscommissaris die daar op die manier mee omgaat. Ik zal via onze diensten doorgeven dat dit op een andere manier kan worden bekeken. Dat heeft voor- en nadelen.

Uw opmerking over het jachtverlofnummer is correct, en wel omdat voortaan ook het jaartal in dat nummer is opgenomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden
– 2494 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): In de beleidsverklaring van de Vlaamse Regering lezen we dat het de ambitie is om tegen 2020 93.000 extra woongelegenheden te realiseren, voor een groot deel door verdichting, renovatie en hergebruik. Ook is er sprake van een actief grondbeleid, in samenspraak met andere besturen en private partners, en dit op twee sporen: meer kavels in de woonzone op de markt brengen en woonuitbreidingsgebieden verantwoord aansnijden. Voor de realisatie van deze woonuitbreidingsgebieden zorgen we voor een transparante en eenvoudige procedure, aldus de regeringsverklaring.

Bij de bespreking van de beleidsbrief werd aangegeven dat men, naast meer kavels in de woonzone op de markt brengen, ook het aanbod kan verhogen door het verantwoord aansnijden van woonuitbreidingsgebieden. Verder wordt gesteld

dat voor woonreservegebieden een dubbel spoor wordt gehanteerd: ofwel verantwoord aansnijden volgens objectieve criteria, ofwel niet langer ontwikkelen. De totale oppervlakte onbebouwd woonuitbreidingsgebied bedraagt momenteel ongeveer 12.781 hectare; het totaal aan reservegebieden bedraagt 13.784 hectare.

Minister, in juni 2015 lazen we in de conceptnota 'Reservegebieden voor wonen' dat u de woonreservegebieden in Vlaanderen wilt onderverdelen in een positieve en een negatieve lijst. Op de negatieve lijst zullen bijvoorbeeld reservegebieden komen die in een overstromingsrisicogebied liggen. Bedoeling is meer te doen met minder ruimte en kernversterkend te werken via inbreidingsprojecten. Daarbij zal vooral de visie van de lokale besturen worden gehanteerd, wat logisch is aangezien zij zelf bij de opmaak van hun structuurplan destijds een duidelijke afweging hebben gemaakt van wat al dan niet aansnijdbaar is of zorgt voor een verdichting.

Verder stelt de conceptnota voorop dat als een gebied zou worden opgenomen op de negatieve lijst, de actualiteit van die optie zal worden afgetoetst bij de gemeenteraad en de Gemeentelijke Commissie voor Ruimtelijke Ordening (GECORO). De lokale autonomie wordt dus in acht genomen mits goede criteria die op Vlaams niveau bepaald zijn.

Ook bij het opmaken van een positieve lijst wordt rekening gehouden met bestaande beleidsuitspraken. De uitwerking zal aldus in samenspraak gebeuren en de decretale basis die nodig is, zal verder worden uitgewerkt.

We zijn nu bijna een jaar verder. We hebben hierover ook nog een debat gevoerd tijdens een commissievergadering in februari. Toen kon u nog geen duidelijke antwoorden geven omdat een en ander nog onduidelijk was.

Minister, wat is de stand van zaken van de uitwerking van de conceptnota reservegebieden voor wonen? Hebt u reeds een opdeling gemaakt van de positieve en de negatieve lijsten van de bestaande woonuitbreidingsgebieden en/of wanneer mogen we deze opdeling of vooral de criteria voor de opdeling verwachten? Kan men ervan uitgaan dat woonuitbreidingsgebieden, die in de lokale ruimtelijke structuurplannen opgenomen zijn als te ontwikkelen, zullen worden opgenomen op de positieve lijsten, tenzij ze in overstromingsgebied liggen? Hoe gaat men om met de woonuitbreidingsgebieden waarvan reeds een principieel akkoord van aansnijding werd verleend? Worden die ook opgenomen op waarschijnlijk de positieve lijst en/of welke visie wordt hier gehanteerd? Hoeveel aanvragen tot het aansnijden van een woonuitbreidingsgebied, via een principieel akkoord of via een of ander planproces, zijn er ingediend sedert 2012 en welk gevolg werd daaraan verleend?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik heb eerder al gezegd dat er een decretale basis nodig is. Die is klaar en ligt al een hele tijd op interkabinettenniveau. Er wordt op dit moment op politiek niveau over overlegd. Ik ga er niet op in tot er uiteraard een beslissing over is, maar ik ga ervan uit dat u zeer goed weet wat er op de tafel ligt.

Ik heb ook al vaak benadrukt dat ik niet op mijn eentje positieve of negatieve lijsten zal opmaken. De logica is dat de Vlaamse Regering dit doet in uitvoering van de decretale kapstok en in overleg met de lokale besturen. Inspraak is daarbij cruciaal en ook het gemeentelijk niveau komt daarbij aan bod. We hebben die decretale basis nodig, en wat mij betreft, kon ze er al lang geweest zijn en konden we al aan de slag zijn gegaan. Ik ga ervan uit dat ze nog kan worden goedgekeurd voor het zomerreces zodat we ook de adviesraden en anderen kunnen raadplegen en in een tweede fase de Raad van State.

De conceptnota vermeldt de twee criteria waar u naar vraagt. Overstromingsgevoeligheid is een criterium voor opname op de negatieve lijst. Het feit dat een

gemeentelijk ruimtelijk structuurplan een gebied aanmerkt als te ontwikkelen op korte termijn, is volgens diezelfde nota ook een criterium voor opname op de positieve lijst. Zelf ben ik van oordeel dat het vertrouwensbeginsel veronderstelt dat we bestaande beleidsbeslissingen ook honoreren, tenzij er zwaarwichtige redenen zijn om dat niet meer te doen.

Mijn administratie en onze diensten krijgen beslissingen van bestendige deputaties toegestuurd over aanvragen tot principieel akkoord, maar het is niet decretaal verplicht. Het gebeurt dus niet altijd. Ik kan u wel cijfers geven, maar die zijn natuurlijk niet volledig. Sinds 2012 zijn er 51 aanvragen gekend voor een principieel akkoord tot het aansnijden van een woonuitbreidingsgebied of een deel ervan. Er werden er 41 ingewilligd. Vaak zijn er ook voorwaarden die worden gekoppeld aan de aansnijding.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik heb natuurlijk het ontwerp van decreet nog niet gezien. Ik hoor dat het er aankomt. Ik hoop dat er zo snel mogelijk duidelijkheid komt omdat men op lokaal niveau duidelijkheid wil over wat vroeger in de diverse structuurplannen werd opgenomen. Wordt dit al dan niet gehonoreerd? U geeft aan dat dit in principe wel zo zal zijn.

Ik verwijs naar de commissievergadering van februari waar u hebt gezegd dat als het gebied in overstromingsgebied ligt, het waarschijnlijk op de negatieve lijst komt. Iedereen zal dit begrijpen. U hebt toen ook gezegd dat als het niet kernversterkend is of geen inbreidingsgericht karakter heeft, het potentieel ook op de negatieve lijst komt.

Minister, hoe verhoudt de afweging die iemand gaat maken, zich tegenover datgene wat in het structuurplan of in de diverse structuurplannen is opgenomen?

Als men criteria gaat vastleggen voor de negatieve lijst, hoop ik dat dit niet zal leiden tot een enorme inkrimping van de woonuitbreidingsgebieden. We hebben die gebieden nog nodig voor bijkomende woongelegenheid. Ook de vastgoedsector heeft destijds al opgemerkt dat er altijd een pleidooi is geweest om de ruimtelijke boekhouding zoals die werd vooropgesteld in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, te handhaven. De vastgoedsector heeft in het verleden al de vrees geuit dat als men bestaande woonuitbreidingsgebieden, waarvan men al heeft aangegeven dat men die wil aansnijden, op een negatieve lijst zet, het aanbod aan woongebied daalt. De vraag is dan hoe men daar in de toekomst op zal antwoorden als er bijkomend woonaanbod nodig is.

In het verleden is er regelmatig overleg geweest en ook een gedachtewisseling. Het is misschien interessant om in de toekomst opnieuw werk te maken van een gedachtewisseling over het uitwerken van alle woongebieden op de atlas van de woonuitbreidingsgebieden en over de evolutie hiervan. In 2002 hebben we een omzendbrief gekregen voor het mogelijk maken van het versneld aansnijden van woonuitbreidingsgebieden. Dat heeft enerzijds positief gewerkt en anderzijds zijn er nog een aantal principiële akkoorden die lopen of die al beslist zijn. Het zou belangrijk zijn om een gedachtewisseling te houden over het verder verloop van de atlas van de woonuitbreidingsgebieden en over hoe de ruimtebalans wordt gerespecteerd.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Het regeerakkoord zegt inderdaad dat woonuitbreidingsgebieden die goed gelegen zijn, soepeler kunnen worden aangesneden, maar zegt ook dat slecht gelegen woonuitbreidingsgebieden – water, verkeerstechnische ontsluiting – het best worden geschrapt.

Mevrouw Peeters, wat u niet zegt, is dat er nog altijd 40.000 hectare woongebied is. Het is niet altijd eenvoudig omdat ze niet altijd liggen waar ze moeten liggen. Toch snijden we het best eerst die 40.000 hectare aan en houden we met die woonuitbreidingsgebieden toch nog wat reserve voor de toekomst.

Ingrid Pira (Groen): De discussie tussen de twee sprekers gaat over de kern van de zaak. Mevrouw Peeters wil zo weinig mogelijk raken aan de woonuitbreidingsgebieden omdat we die nodig hebben, en de heer Vandaele zegt terecht dat er nog veel onbebouwde percelen zijn in het bestaande woongebied. Minister, u zit dus tussen verschillende vuren, alhoewel u zelf een tijd geleden een betonstop hebt aangekondigd. Het was duidelijk: u wilt stoppen met de verdere verkaveling van Vlaanderen en met de toename van het ruimtebeslag van 6 hectare per dag. De focus ligt dan op de woonuitbreidingsgebieden en wat u daarmee zult doen. Hoe zal de negatieve lijst eruitzien? Mevrouw Peeters, ik kan u geruststellen. We hebben voorbereidende documenten gezien waaruit blijkt dat er een vork van 500 tot 3000 hectare van de bestaande woonuitbreidingsgebieden op die negatieve lijst zou komen. Het zijn de woonuitbreidingsgebieden waarvan de gemeenten zelf zeggen dat ze niet ontwikkelbaar zijn. Misschien bent u gerustgesteld, maar, als het waar is, zijn wij ontgoocheld. Het betekent dat er 'maar' 20 procent van de woonuitbreidingsgebieden zal worden geschrapt terwijl er nog zoveel woonaanbod is in het bestaande woongebied.

Als zo'n groot percentage aansnijdbaar blijft, leggen we een hypotheek op de kernversterking die we allemaal willen. We kunnen niet het ene én het andere. Het ene gaat ten koste van het andere.

Minister, kunt u dat cijfer van die vork, dat u maximaal slechts 20 procent van de bestaande woonuitbreidingsgebieden wilt aansnijden en dat die op de negatieve lijst terechtkomen, bevestigen? Indien u dat niet wilt bevestigen – u zegt namelijk dat het gaat om voorbereidende documenten, waarover u niets wilt zeggen, maar je weet maar nooit –, wil ik graag zeer duidelijk oproepen om ambitieuzer te zijn dan nu.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Voorzitter, ik krijg de indruk dat we op een veiling staan, dat er een opbod is over cijfers en wie het meest in welke richting moet gaan. Ik krijg er een vrij ongemakkelijk gevoel bij, tenzij Vlaanderen in alle 308 Vlaamse gemeenten volledig hetzelfde geordend is. Ik denk dat de ambitie duidelijk is gesteld. We hebben er enkele weken geleden over gedebatteerd in de plenaire vergadering. We moeten stoppen met verharden in Vlaanderen. We hebben een target gesteld naar 2050. De trein is vaart aan het minderen, van de jaren 90 tot nu. Die trein moet echter helemaal tot stilstand worden gebracht. Dat gaat niet door in 2049 vol op de remmen te gaan, maar dat begint door vandaag op de remmen te staan. Minister, we hebben in de plenaire vergadering dan ook al gevraagd om tussentijdse doelstellingen te formuleren.

Wat we niet moeten doen, is vandaag hier in een opbod tegenover elkaar staan. Volgens mij zijn we dan namelijk niet bezig met een goede ruimtelijke ordening. Ik denk dat er bij de woonuitbreidingsgebieden inderdaad gebieden zijn waar er absoluut kansen liggen om in te zetten op onder andere ruimtelijk rendement, dichter en beter ontsloten wonen, maar dat er ook woonuitbreidingsgebieden zijn die daar totaal niet aan beantwoorden. In Vlaanderen hebben we toch een bepaalde koers ingezet naar een zekere autonomie. Zo hebben we onze gemeenten allemaal ontvoogd. De tijd is voorbij dat in de gemeentebesturen het principe geldt van 'vrijheid blijheid' en 'alles wat we kunnen doen, doen we'. De gemeentebesturen zijn vandaag performant genoeg om de juiste afwegingen te maken. Daarom moeten we de kans laten om een duidelijk traject uit te stippelen,

waarvoor in de conceptnota de eerste aanzet is gegeven, in de manier waarop we verder moeten omgaan met de woonuitbreidingsgebieden. Dat lijkt mij veel verstandiger, zowel voor de ontwikkeling van Vlaanderen als voor het opdrijven van het ruimtelijk rendement in de toekomst.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik heb goed geluisterd en de verschillende standpunten gehoord. Ik zal niet vooruitlopen op de beslissing. Er is nog geen enkele beslissing genomen. Er valt dus nog niets te ontkennen of te bevestigen. We moeten in alle sereniteit binnen de Vlaamse Regering tot een beslissing komen. Dan pas kan het debat in zijn volle glorie worden gevoerd.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik wil graag nog even terugkoppelen op wat een aantal collega's hebben aangehaald. Men vraagt om duidelijk te focussen op wat er in woongebied nog aan aanbod is. Ik begrijp dat er nog een aanbod is in woongebied. Of dat aanbod er in realiteit ook effectief is, is een andere zaak. In woongebied liggen ook een aantal kavels die zeker ook zeer watergevoelig zijn. Het is dus niet zonder meer zo dat de kavels die gelegen zijn in woongebied, straks allemaal bebouwbaar zijn. Dat moeten we heel duidelijk beseffen.

Verder wil ik heel duidelijk meegeven dat in de regeringsverklaring heel duidelijk staat dat men voor die 93.000 bijkomende woningen waarin men wil voorzien, heeft geopteerd voor 'en en', dus zowel voor het woongebied daar waar mogelijk, alsook voor de woonuitbreidingsgebieden daar waar mogelijk. Wat dat betreft, zit ik dus wat op mijn honger. We moeten zo snel mogelijk de criteria krijgen voor welke gebieden aangesneden kunnen worden en welke niet.

Minister, in het verleden hebt u al gesproken over de inspraak van de lokale besturen en de mogelijkheid van het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden. Elk lokaal bestuur heeft daarover in het verleden een oefening gemaakt. De meeste lokale besturen hebben niet alle woonuitbreidingsgebieden aangeduid in hun ruimtelijk structuurplan als zijnde een woonuitbreidingsgebied dat onmiddellijk moet worden aangesneden of ontwikkeld. Men heeft in het verleden al afwegingen gemaakt. Ik hoop alleen dat die zo veel mogelijk zullen worden gerespecteerd.

In het verleden was er regelmatig een gedachtewisseling over het verdere verloop van de atlas van de woonuitbreidingsgebieden en de invulling daarvan. Het lijkt mij belangrijk om die oefening in de toekomst opnieuw te doen. Dat is eerder een vraag aan de voorzitter om dat in het najaar opnieuw op de agenda te plaatsen.

De voorzitter: Dit onderwerp zal ongetwijfeld opnieuw aan bod komen.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de bezorgdheid van steden en gemeenten uit het Burgemeestersconvenant voor Klimaat en Energie naar aanleiding van een aangekondigde fusie die moet leiden tot de nieuwe organisatie Global Covenant of Mayors for Climate and Energy
– 2495 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Voorzitter, minister, het Burgemeestersconvenant is een Europees project dat lokale en regionale overheden ertoe aanzet om te kiezen voor maatregelen die leiden tot een CO_2-reductie. Er is een duidelijke target van min 20 procent tegen 2020. Sinds 2008, de start van het convenant, zijn er al meer dan 6800 deelnemers over heel Europa. Het is eens interessant om op www.covenantofmayors.eu de kaart te bekijken. Je kunt daarop zien waar in Europa men engagementen heeft getekend. Collega's van de N-VA, ik weet iets dat jullie zal interesseren. Er zijn drie zones waar er een opvallende concentratie is: Noord-Italië, Catalonië en Vlaanderen. Dat is misschien koren op de molen. Je kunt het bij gelegenheid gebruiken. U ziet, de Groenfractie denkt constructief. *(Opmerkingen. Gelach)*

We mogen ook eens sympathiek doen tegenover elkaar.

Vlaanderen doet het eigenlijk bijzonder goed wat het ondertekenen van dat Burgemeestersconvenant betreft.

Intussen is er ook een initiatief van de voormalige burgemeester van New York, Michael Bloomberg, onder de noemer Compact of Mayors. Dat is iets kleinschaliger. Daar zijn wereldwijd voorlopig 514 steden bij aangesloten. Wat blijkt nu echter? Men werkt aan een fusie van die twee initiatieven. Voor alle duidelijkheid: op zich is er niets mis met een globaal systeem, een globaal Covenant of Mayors for Climate and Energy. Alleen merk je dat er heel wat ongerustheid bestaat over een eventuele afbouw van standaarden. Het is ook opvallend dat er heel weinig overleg is gebeurd met steden, met grote steden, kleine steden en stedennetwerken.

Op 14 juni bleek dat de commissaris voor de Energie-unie met Bloomberg onderhandelde over die fusie en dat de leiding hiervoor naar Bloomberg zou gaan. Dat heeft dus tot heel wat onrust geleid. Over de precieze invulling van de fusie en de concrete gevolgen voor de deelnemende steden is er momenteel nog geen echte duidelijkheid. De bezorgdheid is echter wel alvast duidelijk.

Op 22 juni werd de fusie publiek bekendgemaakt als een nieuw 'Global Covenant of Mayors for Climate and Energy', dat van start zal gaan op 1 januari 2017. Die fusie zal dus op vrij korte termijn realiteit worden.

Minister, bent u op de hoogte van die fusie van het Burgemeestersconvenant enerzijds en het Compact of Mayors anderzijds? Kent u meer precies de details van die fusie en hoe het Global Covenant of Mayors zal werken?

Deelt u de bezorgdheid van steden en gemeenten die bij het Burgemeestersconvenant zijn aangesloten? Hebt u hierover al overleg gepleegd?

Hoe waakt u er mee over dat het Burgemeestersconvenant niet zal worden afgezwakt? Hoe zult u de deelnemende steden en gemeenten verder ondersteunen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega, zoals u zelf aangeeft, is er nog heel veel onduidelijkheid. Er staan nog veel vragen open. Wat de precieze impact is, is op dit moment niet in te schatten. De Europese Commissie heeft zelf aangegeven dat ze de netwerken en steden zal consulteren. Op die basis zou er dan de intentie zijn om dat globale proces verder vorm te geven.

Ik heb al een paar keer benadrukt dat ik de inspanningen die de lokale besturen en de provincies leveren in de strijd tegen de klimaatverandering, bijzonder waardeer. Het is een vrijwillig engagement dat met Europa is aangegaan. Ik ben ervan overtuigd dat er heel wat lokale besturen zijn die het convenant niet afsluiten, maar zelf een nog hoger ambitieniveau aangaan en een heus klimaatbeleid

voeren. Je hoeft dat convenant dus niet af te sluiten. Daar hangt ook een financieel plaatje aan vast. Je kunt evengoed een klimaatbeleid voeren zonder dat convenant. Het is heel goed en het wordt bijzonder gewaardeerd dat die lokale besturen dat ook doen.

Ik hoop dat een dergelijke fusie een versterking kan betekenen voor het Europese convenant, dat door twee op de drie Vlaamse gemeenten en steden is ondertekend. Wij volgen dat op. Steden en gemeenten kunnen ook zelf hun stem laten horen via de verschillende kanalen, om te benadrukken dat de ambitieniveaus, zoals die vooropgesteld zijn, niet mogen worden afgezwakt. Daar staan we uiteraard achter.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, bedankt voor het antwoord. Ik begrijp dat u achter het initiatief van het Burgemeestersconvenant staat en dat u de bezorgdheid deelt dat er zeker geen afzwakking van de engagementen mag gebeuren. Alleen verwacht ik ook wel actie van uwentwege. Ik denk dat de lokale besturen dat ook wel verwachten. Aan de ene kant is mentale steun verlenen een goede zaak, maar aan de andere kant hoop ik dat u bijvoorbeeld contact opneemt met de bevoegde Europese commissaris om duidelijkheid te verkrijgen.

Collega's zijn ofwel zelf bezorgd of worden gecontacteerd door lokale besturen met de vraag wat er zal gebeuren vanaf 1 januari 2017. Ik denk dat u zelf actie kunt ondernemen, minister. Ik wil er echt voor pleiten om contact op te nemen met de Europese commissaris voor meer informatie. Dan kunnen we na de zomer opnieuw een stand van zaken opmaken in deze commissie. Ik hoop dat u ingaat op die suggestie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het onderzoek inzake verhandelbare bouwrechten
– 2496 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, mijn vraag gaat over verhandelbare bouwrechten, of verhandelbare ontwikkelingsrechten, zoals dat meestal genoemd wordt. In antwoord op mijn schriftelijke vraag van 15 december 2015 stelde u dat sinds december 2015 een onderzoek loopt over verhandelbare ontwikkelingsrechten. Er zou een expertengroep aan het werk zijn, samen met de administratie. Het onderzoek zou begeleid worden door een stuurgroep met vertegenwoordigers van de bouwsector, openruimteactoren en koepelorganisaties van lokale besturen. Er werd ook aangegeven dat het onderzoek zou kunnen worden afgerond voor het zomerreces.

Inmiddels heb ik op het internet een studie gevonden van de KU Leuven, waarin ook een expertenadvies wordt gegeven in het kader van de studieopdracht over de verhandelbare ontwikkelingsrechten. Zij noemen dat 'beVORderlijke verhalen'. Er worden ook heel wat bedenkingen en knelpunten opgenoemd met betrekking tot de verhandelbare bouwrechten.

In februari hebt u in deze commissie aangegeven dat de experten elk hun eigen advies hebben opgesteld en dat de diensten en de stuurgroep zo snel mogelijk een globaal advies zouden opstellen. Aangezien het zomerreces voor de deur staat, heb ik daaromtrent de volgende vragen, minister. Is het onderzoek definitief afgerond? Zo

ja, wat zijn de belangrijkste conclusies of beleidsvoorstellen die eruit naar voren komen? Zijn de beleidsvoorstellen, opgenomen in de eerder verstuurde werktekst witboek BRV (Beleidsplan Ruimte Vlaanderen), ondertussen geconcretiseerd geraakt?

Is er inmiddels een financieel kader ontwikkeld, zoals geadviseerd door de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed (SARO) bij het groenboek BRV? Wat zijn de volgende stappen inzake de verhandelbare ontwikkelingsrechten en tegen wanneer worden die ondernomen? Zal het instrument van de verhandelbare ontwikkelingsrechten nog opgenomen worden in de VCRO-trein (Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening) of wordt gewacht totdat alle onderdelen van het Instrumentendecreet ontleed en geanalyseerd zijn en er voorafgaandelijk een kosten-batenanalyse is gebeurd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Peeters, de experten zijn klaar. Ze hebben hun schriftelijke advies overgemaakt aan onze diensten. De administratie is nu bezig om op basis daarvan een concreet beleidsadvies uit te werken. Ik verwacht dat zo snel mogelijk.

Het witboek BRV is op dit moment in interkabinettenbespreking. Het witboek is één zaak. Daarnaast wordt er ook werk gemaakt van een Instrumentendecreet, waar ik hier al een paar keer naar verwezen heb. De bedoeling is dat dat daarin wordt opgenomen. Dat wordt tegen het einde van dit jaar verwacht.

De uitvoering en de doorwerking van het BRV zullen inderdaad financiële middelen vragen. Maar dat was met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) ook zo. Dat is logisch. Je kunt natuurlijk pas een gepast antwoord geven als alle operationele aspecten duidelijk zijn. Wij wachten dus inderdaad op het witboek.

Ik verwacht ook die concrete beleidsadviezen. Die heb ik op dit moment nog niet. Het is dus moeilijk om te zeggen welke vervolgstappen zullen worden gezet.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, u verwijst naar het Instrumentendecreet. Ik had begrepen dat er via de gemeente Geraardsbergen ook een pilootproject lopende was, in het kader van de samenwerking met de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en het Landinrichtingsdecreet, om te kijken hoe men al met een soort overdracht van ontwikkelingsmogelijkheden kan werken. Men zit daar immers met een waterrijk gebied. Men wil daar de winsten uit extra verdichtingsmogelijkheden in woongebieden inzetten om eigenaars van slecht gelegen gronden te vergoeden. Daar was een jaar voor uitgetrokken. We zijn nu nog maar een half jaar verder, maar zijn er nu al conclusies te distilleren uit het onderzoek in Geraardsbergen, dat hier als pilootproject gehanteerd wordt?

In de studie van de KU Leuven van maart 2013 vraagt men zich af of het allemaal wel de moeite waard zal zijn om werk te maken van een soort verhandelbare ontwikkelingsrechten, als er geen verregaande ingrepen gebeuren op het juridische aanbod aan bouwpercelen in woongebied. In de studie vraagt men zich af of men niet veeleer moet werken aan een planologische ruil. Misschien loop ik dan een beetje vooruit op de beleidsvoorstellen die u verwacht, maar dat is wel wat ik las in die studie van de KU Leuven. Kunt u daar al een antwoord op geven?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, op 29 april bracht u een conceptnota op de ministerraad van de Vlaamse Regering, 'krijtlijnen voor het instrumentendecreet'. U maakt daar een onderscheid tussen enerzijds de bestaande instrumenten en

anderzijds bestaande instrumenten die geoptimaliseerd moeten worden, zoals compenserende vergoedingen, planbaten, planschade, planologische ruil. Een derde categorie zijn de nieuwe instrumenten, en daar zitten dan die verhandelbare bouwrechten in waar collega Peeters het over heeft. Die opsomming die ik maak, is dat ook de tijdlijn die u voor ogen hebt? Met andere woorden: gaat u eerst aan de optimalisatie werken en pas later aan nieuwe instrumenten beginnen? Of is dat een proces dat gelijktijdig loopt?

Minister, wat is de stand van zaken van de uitvoering van de conceptnota 'Harmonisatie compenserende vergoedingen'? Daar hebben we natuurlijk een link tussen de noodzakelijke aanpassingen van planbaten, planschade, verhandelbare bouwrechten en andere financiële instrumenten. Eigenlijk hangt alles aan elkaar. We zijn, zoals u weet, vragende partij om dat allemaal netjes te stroomlijnen en beter inzetbaar te maken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Peeters, het proefproject in Geraardsbergen is in uitvoering. Er waren twee gronden geselecteerd om de verhandelbare rechten op toe te passen. Uiteindelijk bleek dat een van die geselecteerde gronden niet in aanmerking kwam om bebouwd te worden of niet in aanmerking kwam voor dat systeem. Men is nu opnieuw op zoek naar een ander stuk grond. Dat is daar de stand van zaken.

Mijnheer Vandaele, die een-twee-drie heeft niet als bedoeling dat we dat gaan opsplitsen. Het is de bedoeling om dat allemaal mee te nemen in dat Instrumentendecreet. Ook de compenserende vergoeding wordt mee geïntegreerd in de oefening van dat Instrumentendecreet. We doen dat niet apart.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, we kijken uit naar die beleidsvoorstellen. Ik neem aan dat dit in het najaar zal terugkomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.